

FRAGMENT d'Andrea Víctrix de Llorenç Villalonga

Cap. III

Diversions

Proveït del meu carnet de «sense treball» que m'assegurava una existència, si no opulenta, decorosa, em vaig dedicar a recórrer la ciutat. Estava convençut que intentar escriure era inútil i que l'única cosa que podia fer era divertir-me. Naturalment, devers els trenta anys calia comptar amb l'amor. Moltes cares i molts de cossos joves m'atreïen, per més que mai no podia saber exactament si es tractava d'al·lots o d'al·lotes. El meu primer contacte amb un ésser humà, en sortir de la cambra de congelació, havia estat desconcertant. Em sentia avergonyit que Andrea m'hagués besat a la vista de tothom, encara que la cosa no semblava haver cridat l'atenció. La impressió que em va produir aquell ésser incompreensible, que no havia tornat a veure, m'havia deixat un gran enyorament.

És trist sentir-se sol en una ciutat estranya. Abans de congelar-me ja havia experimentat aquesta soledat i cercava refugi als cabarets, prop de les tanguistes bullicioses. Allò no havia durat gaire. Entre els cinquanta i els seixanta anys, m'esdevengué la serietat, tal i segons correspon al curs de les coses. Vivia aleshores amb una germana fadrina, molt aferrada a les tradicions i gelosa del nostre llinatge, que tenia fama de distingida i d'antipàtica. Fèiem una certa vida mundana, encara que els costums començaven a assemblar-se als del Turclub que descriu i ens disgustaven.

Record la darrera vegada que em vaig veure amb el compromís d'assistir a la inauguració d'un *night club*. Aquells locals no tenien ja, l'any 1965, res de comú amb els de la *belle époque*, tan divertits, ni la música «moderna» recordava gens la gràcia lleugera d'Offenbach. Sobre un escenari reduït apareixien un pianista i un trompeta. A la pista diminuta ballaven moltes parelles. El pianista, vestit «de fantasia», és a dir, amb un pijama de presidiari, repetia unes quantes notes, sempre les mateixes, acompanyat pel trompeta, que semblava un gall furiós. Les seves estridències no deixaven conversar. Tancàrem els ulls —de totes maneres la sala estava gairebé a les fosques— i ens resignàrem a esperar un protocol·lari quart d'hora abans de partir.

—¿Per què hi ve gent? —em demanava. Dos enamorats que s'acariaciaven em donaren la resposta.

—Beure... besar-se... Els preludis... no res. En sortir al carrer vaig dir a la meva germana que m'agradava més acompanyar-la al rosari a la Seu.

—Almenys la música del *Tantum ergo*... Ella, mig adormida, replicà:

—No comparis —mentre pujàvem al cotxe.

Aquella classe de diversions avorrides, a base de música negroide, alcohol i sexualitat, que hauria resultat arcaica a l'època del soma i de l'amor lliure tan lliure, s'havia quasi volatilitzat. Augmentava, en canvi, la crueltat en la seva doble forma de sadisme i masoquisme, com a únic mitjà d'atènyer la tendresa: és a dir, entràvem de ple en la histèria. Els balls més o menys frenètics però sense perill, com el twist, ja no interessaven. Les agències preparaven excursions interplanetàries amb aire i pressió atmosfèrica condicionats, però sols hi podien anar els multimilionaris.

A les sales d'espectacles treballaven bones atraccions, ballets excitants i números acrobàtics, generalment a càrrec d'infants. Aquests números eren summament arriscats. A mi m'esgarriava veure com dos pelotaris es tiraven minyons de set anys d'un costat a l'altre de la pista amb perill de fracturar-los les vèrtebres del coll si no els encertaven amb la cistella. De tant en tant, succeïen desgràcies, però eren pocs els qui es preocupaven per la sort d'aquells petits herois designats en argot circense «minyons-bala». Un vespre en caigué un de mort als meus peus. Ningú no es bellugà fora de dos fotògrafs que es llançaren damunt el cadàver per fer-ne alguns retrats.

—L'empresari no perd res —em digué un veí de butaca—. El nen era molt bo, però el tenia assegurat per una quantitat exorbitant.

Em feu notar que la majoria dels «bales» volaven encollits i fets un cabdell amb el cap entre els braços, mentre que aquell efectuava l'exercici rígid, amb els braços al llarg de les cuixes, i els pelotaris se'l llançaven pegant alternativament als peus i al cap. «Els crien per a això», em deien si intentava protestar. «L'Estat protegeix la infantesa; els destinats a aquests jocs no passen del 0,01 per cent.» Era ben cert que els nins, fins i tot els destinats a morir per produir *le petit frisson*, eren pujats com animalets de corral. A una època tan racionalista, la seva ingenuïtat i la seva puresa interessaven el públic per allò que sempre ha interessat la puresa: pel plaer de fer que el qui la posseeix la perdi vertiginosament. Resultava encisador criar aquells àngels libidinosos i blasfems. Conten que Sofia Arnould, la famosa llibertina, per celebrar un filòsof tan cínic com Voltaire, va disposar

que, en entrar aquest al seu saló, un grup d'infants li saltassin al coll i el besassin, «*Vous voulez m'embrasser*», digué Voltaire, emocionat, «*et je n'ai plus de visage*».

La ironia era, com la vergonya, una qualitat que s'havia perdut. Un dia que des d'un cafè comentava que era difícil endevinar el sexe dels transeünts, se'm va ocórrer contar una anècdota de la IV República Francesa. A les oficines militars s'havia presentat un recluta vestit elegantment de senyora, amb pells de visó. L'ordenança, espantat, avisà el sergent, que, no sabent què fer, ho comunicà al seu superior immediat. De jerarquia en jerarquia, el recluta arribà fins al coronel, el qual, ben lluny d'indignar-se, li ofereix una copa. «Bé», li diu, «ja sap que acabam de perdre la Indoxina; veurem ara si amb el reforç de vostè...».

Els meus interlocutors no m'escoltaren amb gaire atenció. Al final no se'ls ocorregué dir sinó que es tractava d'un coronel molt amable.

Una de les coses que em sorprengueren fou que, en els bars i cafès, no hi servien menjar. Totes les consumacions eren líquides, a base de sucus sintètics i medicamentosos. També als restaurants eren corrents els «menús líquids»; per això les dentadures degeneraven i s'explicava la profusió de dentistes que m'havia cridat l'atenció durant el meu primer passeig per la ciutat.

Els locals «O. C.» (orgies col·lectives), patrocinats per l'Estat i destinats a fomentar «la moralitat natural dels costums», em semblaven un oi. Alguns eren extremadament luxosos i dotats de tots els avanços moderns. Però no hi havia qui aguantàs els extrems de la calefacció ni de la refrigeració, que a l'hivern resultaven asfixiants i a l'estiu gelaven els clients: tal era el càstig dantesca que Déu enviava als esnobs de la Terra, invertint i exagerant les estacions que tractaven de suprimir, després d'haver invertit els sexes i la sindèresi. Per altra banda, ni la higiene ni la sumptuositat de les instal·lacions no reeixien a esborrar la idea de trobar-me dins una soll. Els qui no freqüentaven aquells establiments eren mirats amb recel; malgrat tot, jo només hi vaig esser dues vegades. Prou. No m'agrada parlar d'immundícies, com als tremendistes d'antany.

El futbol havia desaparegut. Ja en el meu temps s'anava convertint, d'esport de joves, en espectacle sedentari per a buròcrates. Crec que fou el públic que me'l feu avorrir i m'impulsà a retirar-me quan em trobava a la plenitud de les meves facultats. Estimava massa aquell esport per assistir a la seva degeneració comercial i crematística: vint-i-dos esportistes per

cinquanta mil espectadors reumàtics que acudien a encertar allò de les quinieles. Prest, però, aclariren que per fer-se ric amb les quinieles era molt millor no entendre res, ja que si posaven per millor el premi seria escàs, perquè l'haurien de repartir entre molts, que, com és natural, haurien posat pel mateix equip. És l'absurd i no la saviesa qui ens pot convertir de cop en milionaris. Els vells reumàtics deixaren d'anar al camp i es dedicaren a posar missions des dels seus despatxos. Els jugadors varen tornar cada vegada més displicents. Els directius només es preocupaven de fitxatges, propagandes, nombres i combinacions maquiavèliques, en les quals ja no creia ningú. Fins i tot, arribaren (després d'imposar un preu molt elevat als impresos amb què es feien les apostes) a simular, per ciutats llunyanes, allà per illes perdudes del Pacífic, partits que sols existien damunt els papers de les oficines i els escenaris de la TV. Tot, a la fi, s'enfonsà en el marasme i en la burocràcia.

Un dels entreteniments més agradables era passejar-me en helicòpter i perdre de vista la ciutat i els seus habitants. Aquelles passejades a trenc d'alba constituïen un bany de puresa i reconec avui, en recordar-me'n, que si deu justs haurien bastat per a salvar Sodoma, elles soles m'haurien d'haver reconciliat amb la civilització maquinista que jo, romàntic i disconforme, detestava i volia anihilar. El cel apareixia encara net, solitari i majestuós. Els núvols formaven per davall de nosaltres una capa cotonosa que ens isolava del món i de les misèries a què ens arrossegava «l'alt nivell de vida» de la cibernètica. M'entraven ganes de sortir de l'aparell i posar-me com un àngel de tortada damunt aquells núvols de merenga que segurament m'haurien aguantat. «Però», m'havia d'objectar més tard Andrea, «aquest espectacle meravellós és possible gràcies al progrés que tu abomines». M'enfuria que tengués raó. «Ja veuràs tu», li replicava, «on anirà a parar aquesta meravella quan el cel estigui tan brut d'helicòpters com la terra d'autos».

El nombre d'aparells, en efecte, augmentava de cada dia. N'hi havia de lloguer i era tan simple el seu maneig, que els pilotava un al·lotell, generalment eivissenc. Solia anar nu, a l'estiu, si bé amb el sexe cobert amb un eslip diminut, i més endavant explicaré la paradoxa que en un país tan lliure en matèries eròtiques s'ocultàs el sexe com un pecat. Solien esser morenos i semblaven terracotes fenícies. A l'hivern es tapaven amb una pell de xot i d'una manera o de l'altra resultaven molt graciosos. Eren vius i àgils com centelles, un poc desbaratats i tan avesats als perills que, en les seves cabrioles, més d'una vegada s'havien precipitat de l'aparell. Cal

consignar que aquelles atrevides criatures que semblaven menysprear la vida estimaven de veritat els diners. Un d'ells s'havia estavellat quan es llançava a la mar des de seixanta metres d'altura per complaure un senyor ric que li havia promès vint mil francs forts. Denunciaren el senyor, però tot se solucionà amb un donatiu a l'hospital. Es tractava d'un milionari estranger i pertanyia a la casta anomenada «Divisa». Tal sentència semblà molt natural i equitativa.

Vist que no arribava a comprendre res i que el meu malestar anava en augment, vaig resoldre consultar el doctor Orlando, un psiquiatre del qual tothom parlava, alguns com d'un indesitjable, altres com d'un geni. Era un vell doctor de l'escola vienesa que curava conversant. No resultava sen zill arribar-hi, perquè estava ple de manies i desconfiava dels desconeguts, però hi vaig reeixir gràcies a un cambreret de la primera aristocràcia, bastant esnob per admirar tot allò que fos heterodox, peritíssim en formatges i condecorat.